

Дејан Вукићевић

ТРАКТАТ О СРЕЋИ

Одмах да се разумемо, и да на самом почетку признам: не знам шта је то срећа!

Не знам шта је, али могу да расправљам о њој.

Не знам шта је, али, као и сви други, тежим јој, јурим за њом.

Да није тако, не би „постојала” Аркадија, не би се писале пасторале, идиле, *Буколике*, *Георгике*, *Утопије*. Иако је несрећа много профитабилнија инспирација и изазов уметницима.

Стање опште среће није достижно, заправо можда и јесте, али самим чином достизања, као и све дуалности иначе, губи смисао. Срећа не постоји без свог парњака, несреће. Тако да о стању опште среће не вреди ни расправљати. Осим ако бисмо увели и трећу категорију, равнодушје. Али о томе који други пут.

Неизбројни су примери релативности среће, оно што је срећа за мене, за тебе може бити несрећа. Ником не осване док неком не омркне. Оно што је за мене срећа данас, не мора значити да ће бити и кроз двадесет година, може се окренути наопако. Тако да је тешко, вероватно немогуће, причати објективно о срећи. Стога ћу рећи нешто крајње субјективно.

Некада су се у рудницима несреће догађале готово свакодневно. Ваљда је зато постало конвенцијом узајамно поздрављање узвиком: срећно! Срећа, дакле, некоме може значити једноставно: преживети дан.

Читавог (немалог) живота ја заправо трагам за њом. Вазда су ми биле бесмислене жеље које људи желе једни другима, о здрављу, новцу, успеху. Довољно је пожелети само једно: срећу! Кад је имаш, све остало је задовољено. И не мораш свега осталог имати у изобиљу, довољно је само онолико колико ти је потребно.

Не знам да ли би се нашао ико ко би могао да оспори срећу коју је доживела она стјуардеса Весна Вуловић, што је преживела пад авиона с десет хиљада метара. С колико нула иза зареза се представља вероватноћа преживљавања таквог пада?

Чини ми се да сви који кажу како су им највећи тренуци среће били они када су добили дете, лажу. Родитељска срећа, иначе једна од понајвећих, држим, у настајању је, у процесу. Родитељ се постаје годинама, упознавањем бића које си створио, разменом емоција, никако то није тренутак рађања, када је готово све непознаница.

Када сам добио сопствено дете, помислио сам да ми је једино стало да буде што срећнија у животу. Пошто је довољно одрасла, то сам јој и рекао. Да ми није важно ни чиме ће се бавити, чишћењем тоалета или астронаутиком, важно ми је само да буде више срећна него несрећна. Да чаша жучи буде што ређа, или бар мања, од чаше меда. Може да буде (и нека ми буде опроштено, али разуме се шта под овим мислим) и лезбејка, да се уда за „иноверца“, да одлучи да буде бескућница, не марим, само да буде срећна. Имам сестру која је запослена као спремачица, и њу сматрам најсрећнијом особом од свих које познајем. Срећу је, држим, нашла у породици, родила их је петоро!

Свако од нас је стизао до оног тренутка када би радо узвикнуо: *о, тако си диван, стани!* Ама, то му је у бићу, у генетичком коду, да прође, да је варљив, да је пролазан, да је маја (махамаја), фатаморгана, илузија. Након тренутка среће остаје сећање на њега, што само по себи може бити нов тренутак среће. Зна то савршено Марсел Пруст, када га укус мадленица баца у прошлост, у тренутке среће. Или га само, као и све нас почесто, укус мадленице гони да тренутке из прошлости у садашњем тренутку моделује као тренутке среће.

Једном сам, у младости, читаво лето провео у спремању испита Општа књижевност 3. Било је, наглашавам, лето, а лето подразумева провод, летовање, путовање, одмарање, уживање, ја сам се затворио у собу и читао класике светске књижевности. Неком би то био пржун, мени се то лето објавило као тренутак среће. Можебити да је и Прусту лежање на болесничкој постељи, само по себи несрећно, причињавало срећу, јер је у писању нашао смисао властитог постојања. Самим тим и неку врсту среће.

Лако је, кажу, верницима. Они живе за тренутке оностране среће. Рај, ценет, вечно ловиште подразумевају стање перманентне среће. Дочим се они који у то не верују труде да срећу доживе ниђе и присно, сада и овде.

И тако, живим с надом да ће бити више оних тренутака које бих да замрзнем, као што су испијање моке у Кофидриму, једење сладоледа

Нирвана, оног с орасима, доживљај оргазма и, напасве, да загрлим и пољубим оног кога волим и ко ме воли.